



Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 5. februar 2024

Sak 2023/1147 - Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien - org.nr. 976 619 005 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Shabneet K. Bains, Elisabeth Ekberg, Bernard Enjolras og Stian Slotterøy Johnsen

Sakens bakgrunn

- (1) Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien (klager) meldte 2. november 2023 inn registrering i Frivillighetsregisteret med deltakelse i grasrotandelen.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 3. november 2023 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret, med den begrunnelse at stiftelsen er organisert av det offentlige, og at dette ikke regnes som frivillig virksomhet.
- (3) Klager påklaget vedtaket 3. november 2023. Klager anfører at stiftelsen er en privat, ideell stiftelse uten erverv til formål, som driftes på fritt og selvstendig kunstnerisk grunnlag. Staten styrer ikke stiftelsens virksomhet annet enn gjennom et årlig tilskuddsbrev med angivelse av statens rammetilskudd for det aktuelle året, ledsaget av generelle kulturpolitiske hovedmål gjeldende for hele musikk- og scenekunstheltet. Stiftelsen definerer selv sine mål og strategier med utgangspunkt i de vedtektsfestede formålene. Klager fremholder at det innenfor den statlige kulturpolitikken er et prinsipp om «*armlengdes avstand*», slik at staten verken skal eller kan blande seg inn i den løpende virksomheten til frie og uavhengige kulturinstitusjoner. Styret opptrer og handler på vegne av stiftelsen, ikke på vegne av det offentlige. I tillegg vises det til at stiftelsen er organisert og driver virksomhet tilsvarende Stiftelsen Oslo-filharmonien, som allerede er registrert i Frivillighetsregisteret. Klager anfører at det ikke er noen grunn til at virksomhetene forskjellsbehandles. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 7. desember 2023 til Frivillighetsregisternemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

- (5) Det rettslige grunnlaget er lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven)
- (6) Det følger av frivillighetsregisterloven § 3 første ledd at registrering i Frivillighetsregisteret er en rett som tilordnes registreringsenheter som driver frivillig virksomhet, jf. frivillighetsregisterloven § 4.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (7) Frivillighetsregisterloven § 3 andre ledd bokstav a presiserer at «aktiviteter organisert av det offentlige» ikke regnes som frivillig virksomhet.
- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (9) Stiftelsen Musikkelskapet Harmonien sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 3. november 2023 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret.
- (10) Registreringsenheter som driver frivillig virksomhet har rett til å registreres i Frivillighetsregisteret, jf. § 3 første ledd. I andre ledd bokstav a presiseres det at aktiviteter «organisert av det offentlige» ikke regnes som frivillig virksomhet.
- (11) Det er ikke bare forvaltningsvirksomhet organisert i og gjennom forvaltningsorganer som faller utenfor begrepet frivillig virksomhet. Virksomhet som er organisert privatrettslig, vil falle utenfor begrepet dersom det offentlige står bak virksomheten. Det følger av NOU 2006: 15 s. 27-28 at vurderingen av om en aktivitet er organisert av det offentlige beror på om det «*ut fra en totalvurdering kan sies at det offentlige har kontroll med stiftelsen og dennes virksomhet*». I denne vurderingen kan det ha betydning hvem som har tatt initiativ til opprettelsen av stiftelsen, om den realiserer et offentlig formål, om den mottar støtte fra det offentlige og om det offentlige gjennom styrerepresentasjon kan sies å ha organisatorisk kontroll over stiftelsen og dennes virksomhet. Departementet sluttet seg til arbeidsgruppens vurderinger på disse punktene i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) s. 38.
- (12) Klager er en privat stiftelse som ble opprettet i 1765 etter initiativ fra privatpersoner i Bergen. Det følger av klagers vedtekter § 4 at stiftelsens formål er å fremme og utvikle interessen for den klassiske musikken i bred forstand. Frivillighetsregisternemnda vurderer at stiftelsens formål ikke ivaretar en typisk offentlig oppgave, men legger til grunn at det offentlige har en interesse i klagers virksomhet som del av statens ansvar for å fremme og legge til rette for kulturvirksomhet, jf. lov 29. juni 2007 nr. 89 om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd (kulturlova) § 1 og § 3.
- (13) Det følger av klagers vedtekter § 6 at styret skal bestå av åtte representanter. Fire av representantene, deriblant styrets leder, skal oppnevnes av staten. Vedtektene § 7 fastsetter at beslutninger av styret avgjøres ved alminnelig flertall, og at lederens stemme er utslagsgivende ved stemmelikhet. Det følger videre av vedtektene § 8 at styret er stiftelsens øverste organ, og at styret avgjør alle saker som hører inn under stiftelsen.
- (14) Frivillighetsregisternemnda legger til grunn at det offentlige har kontroll over styrets sammensetning. Staten oppnevner halvparten av styremedlemmene, deriblant styrets leder, og styreleder har utslagsgivende stemme ved stemmelikhet. Representantene oppnevnt av staten vil dermed ha flertall og bestemmende myndighet i styret. På bakgrunn av at styret avgjør alle saker som hører inn under stiftelsen, er nemnda av den oppfatning at det offentlige gjennom sin kontroll over styresammensetningen har organisatorisk kontroll med forvaltningen av stiftelsen og dennes virksomhet.

- (15) Det fremgår av klagers vedtekter § 12 at enhver vedtektsendring skal forelegges staten, så lenge staten yter mer enn halvparten av den økonomiske støtten til driften av stiftelsen. Stiftelsen mottar årlig driftstilskudd fra det offentlige, og det følger av klagers årsregnskap fra 2022 at dette utgjør rundt 75 prosent av inntektene. Sett i sammenheng med klagers vedtekter, tilsier også dette at klagers aktiviteter er organisert av det offentlige.
- (16) Frivillighetsregisternemnda har etter dette kommet til at klagers aktiviteter er organisert av det offentlige, og at stiftelsen derfor ikke driver frivillig virksomhet, jf. frivillighetsregisterloven § 3 første ledd.
- (17) Klager har vist til at stiftelsen er organisert og driver virksomhet tilsvarende Stiftelsen Oslo-filharmonien, som allerede er registrert i Frivillighetsregisteret. Klager anfører at det ikke er grunnlag for å forskjellsbehandle virksomhetene. Frivillighetsregisternemnda bemerker at nemnda foretar en konkret vurdering av den påklagde saken, og at Frivillighetsregisterets vedtak i enkeltsaker ikke er bindende for nemndas tolkning av loven eller vurderingen av saken. Det må i den enkelte sak utføres en konkret vurdering, og utfallet av søknaden vil bero på om lovens krav er oppfylt.
- (18) Frivillighetsregisteret har i innstillingen til Frivillighetsregisternemnda vist til at Stiftelsen Oslo-filharmonien ikke skulle ha blitt registrert i Frivillighetsregisteret, da vilkårene for registrering ikke er oppfylt. Forvaltningen må ha kompetanse til å korrigere praksis, slik at gjeldende praksis blir i overensstemmelse med regelverket. Anførselen kan følgelig ikke føre frem.
- (19) Frivillighetsregisternemnda har etter dette kommet til at klager ikke oppfyller vilkårene for å registrere seg i Frivillighetsregisteret.

Konklusjon

- (20) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur